ไหว้พระ ๑๐ วัด

สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม

“ไหว้พระ ๑๐ วัด”

สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม

ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล พ.ศ. ๒๕๖๓

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ	อธิบดีกรมการศาสนา
นางศรีนวล ลัภกิตโร	รองอธิบดีกรมการศาสนา
นายสำรวย นักการเรียน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
นายพูลศักดิ์ สุขทรัพย์ทวีผล	ผู้อำนวยการกองศาสนูปถัมภ์
นางสุรีย์ เกาศล	เลขานุการกรมการศาสนา
นายมานัส ทารัตน์ใจ	ที่ปรึกษากรมการศาสนา
นายชวลิต ศิริภิรมย์	ที่ปรึกษากรมการศาสนา

คณะทำงาน

นายธนพล พรมสุวงษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรม
นายเอกสิทธิ์ คล้ายแดง	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
นางสาวปรียา เพ็ชรแต้มทอง	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
นางสาวรวิวรรณ กุลแก้ว	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
นายนนทวัฒน์ วรศรี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ
นายสิทธิพล พูลสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย)
เลขที่ ๘๕, ๘๗, ๘๙, ๙๑ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๔๐ ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
โทร. ๐-๒๔๒๔-๔๕๕๗, ๐-๒๔๒๔-๐๖๙๔ โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๘๕๘
นายไพสิฐ ปวิณวิวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

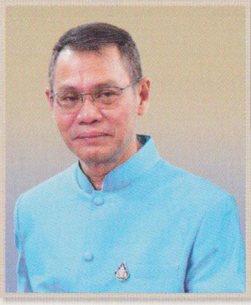

การจัดกิจกรรมไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล พุทธศักราช ๒๕๖๓ ณ วัดสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีนั้น เป็นกิจกรรมที่สร้างความสุขให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดีในช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ที่แฝงไว้ซึ่งประเพณีและวัฒนธรรม วิถีปฏิบัติอันดีงาม แสดงออกถึงความเคารพศรัทธา ยึดมั่นในพระพุทธศาสนาของคนไทย ช่วยฝึกจิตใจให้สงบเป็นสมาธิ เป็นบ่อเกิดแห่งสติปัญญา รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างโอกาสและประสบการณ์ในการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนสถานและโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่าของชาติ ร่วมน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ ที่ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกมาอย่างยาวนานตราบจนกาลปัจจุบัน

กรมการศาสนา หวังว่า “หนังสือไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล พ.ศ. ๒๕๖๓” เล่มนี้จะอำนวยประโยชน์และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติศาสนกิจของพุทธศาสนิกชน อันจะก่อให้เกิดความสุขในชีวิตสืบไป

(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ)

อธิบดีกรมการศาสนา

สารบัญ

หน้า

แนะนำไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล	**๕**
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	๑๐
วัดอรุณราชวราราม	๑๒
วัดราชโอรสาราม	๑๔
วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม	๑๖
วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม	๑๘
วัดบวรนิเวศวิหาร	๒๐
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	๒๒
วัดสุทัศนเทพวราราม	๒๔
วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	๒๖
วัดวชิรธรรมสาธิต	๒๘
แผนที่ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล	๓๐
บรรณานุกรม	๓๐

แนะนำไหว้พระ ๑๐ วัด
สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล

ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล

จากการที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา โดยน้อมนำหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นหลักสำคัญในการดำรงชีวิตทำให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขนับแต่อดีต โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สร้างต้นทุนทางสังคมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติ วัดจึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยหลายประการ วัดยังคงทำหน้าที่เผยแผ่พุทธธรรมคำสอน เป็นแหล่งบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังให้คนเป็นคนดี

ปัจจุบันพบว่ามีกลุ่มประชาชน โดยเฉพาะเด็กเยาวชน และวัยรุ่น มีความสนใจท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีไทยมากยิ่งขึ้น คือ การท่องเที่ยวเยี่ยมชมโบราณสถาน ศาสนสถาน เยี่ยมชมวิถีชุมชน ศึกษาประวัติศาสตร์และร่วมกิจกรรมไหว้พระ ปฏิบัติธรรม เจริญจิตภาวนา โดยสามารถเป็นกิจกรรมของครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ในช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดกิจกรรมไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล เพื่อมอบเป็นของขวัญปีใหม่ให้แก่ประชาชน โดยร่วมกับคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรเครือข่ายทางพระพุทธศาสนาทุกภาคส่วน ณ วัดสำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสสักการะไหว้พระ เข้าวัดปฏิบัติธรรม เพื่อความเป็นสิริมงคล ต้อนรับปีใหม่ตามแบบวิถีไทยที่ดีงาม และเกิดความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและแสดงความกตัญญูกตเวทิตาธรรมต่อบูรพมหากษัตริย์แห่งบรมราชจักรีวงศ์ทุกพระองค์ ที่ทรงเลื่อมใสศรัทธาและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาตราบกาลปัจจุบัน

กิจกรรมไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล ภายใต้โครงการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวแสวงบุญในมิติทางศาสนา จัดกิจกรรมขึ้นในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมะ กรมการศาสนาได้ติดต่อประสานวัดต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม จัดโปรแกรมท่องเที่ยวไหว้พระ ๑๐ วัด ได้บูรณาการการทำงานร่วมกันกับหลายหน่วยงาน เช่น ขสมก. กองทัพบก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ฯลฯ อำนวยความสะดวกและเตรียมการต้อนรับประชาชนที่สนใจร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวบนเส้นทางบุญ ณ วัดสำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้แก่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดอรุณราชวราราม วัดราชโอรสาราม วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดบวรนิเวศวิหาร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดสุทัศนเทพวราราม วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก และวัดวชิรธรรมสาธิต

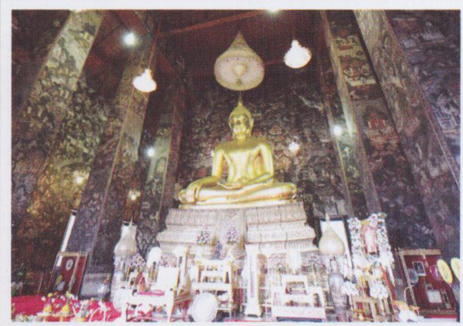

กิจกรรมในแต่ละวัด

- ไหว้พระ สักการะองค์ประธานในพระอุโบสถ
- พระสงฆ์นำสวดมนต์นั่งสมาธิ เจริญจิตภาวนา และประพรมน้ำพระพุทธมนต์ในพระอุโบสถ
- ฟังพระธรรมเทศนา
- พระสงฆ์หรือมัคคุเทศก์ นำชมวัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ สิ่งสำคัญภายในวัด
- พักผ่อนตามอัธยาศัยก่อนขึ้นรถสู่เป้าหมายวัดถัดไป

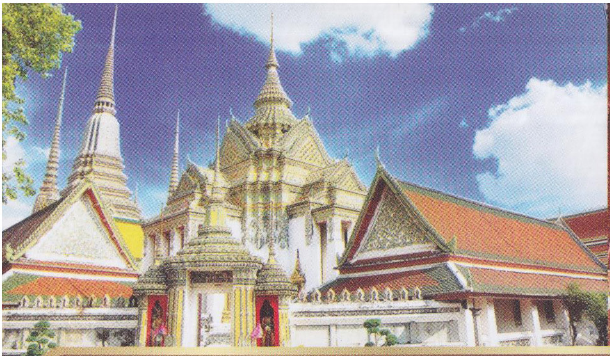

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เป็นวัดโบราณ สร้างตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อว่า วัดโพธาราม ไม่ปรากฏประวัติการสร้าง ได้ถูกยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงในสมัยกรุงธนบุรี ครั้งถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดให้ปฏิสังขรณ์วัดโพธารามขึ้นใหม่ทั้งพระอาราม สร้างพระอุโบสถ พระระเบียง พระวิหาร ตลอดจนสิ่งก่อสร้างที่จำเป็นอื่นๆ แล้วพระราชทานนามว่า "วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาวาส"

นับจากนั้นวัดพระเชตุพนได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้โปรดเกล้าฯ ให้จารึกสรรพตำราต่าง ๆ ลงบนแผ่นหินอ่อนประดิษฐ์ไว้ตามศาลารายต่าง ๆ ครั้งถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้สร้อยนามพระอารามว่า "วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร"

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน แบบศิลปะรัตนโกสินทร์ ภายในพระอุโบสถ ประดิษฐานพระพุทธเทวปฏิมากร เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ซึ่งรัชกาลที่ ๑ ทรงอัญเชิญมาจากวัดคูหาสวรรค์ (วัดศาลาสี่หน้า)

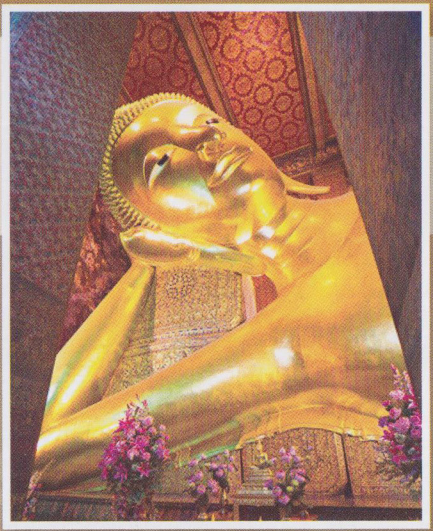

พระวิหารพระพุทธไสยาสน์ สร้างในรัชกาลที่ ๓ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ทรงไทย หลังคาลด ๓ ชั้น ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ หน้าบันปิดทองประดับกระจก ภายในประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้น พระบาทประดับมุกเป็นภาพมงคล ๑๐๘ ประการ ผนังภายในมีภาพจิตรกรรมที่เพดานและเสาเป็นลายทองบนพื้นแดง

พระมหาเจดีย์ประจำรัชกาล ๔ องค์

๑. **พระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ** พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดให้สร้างครอบพระศรีสรรเพชญ์ พระพุทธรูปยืนซึ่งชะลอมาจากวัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระเจดีย์สูง ๘๒ ศอก ลักษณะเป็นพระเจดีย์เหลี่ยมย่อไม้ยี่สิบ ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีเขียว เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ ๑

๒. **พระมหาเจดีย์ดิลกธรรมกรกนิทาน** พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สร้างพระมหาเจดีย์ขนาดสูงเท่ากับพระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ ทรงพระราชอุทิศถวายพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประดับด้วยกระเบื้องสีขาว เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ ๒

๓. **พระมหาเจดีย์มุนีปัตตบริขาร** พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างเพื่อพระองค์เอง ประดับด้วยกระเบื้องสีเหลือง เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ ๓

๔. **พระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ ๔** พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สร้างขึ้นโดยถ่ายแบบมาจากพระเจดีย์ศรีสุริโยทัย วัดสวนหลวงสบสวรรค์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประดับกระเบื้องสีขาบหรือสีน้ำเงินเข้ม เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ ๔

วัดอรุณราชวราราม

วัดอรุณราชวราราม เป็นวัดโบราณ สร้างสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อ วัดมะกอก สมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชโปรดให้ปฏิสังขรณ์แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น วัดแจ้ง สมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี ถือกันว่าวัดแจ้งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมือง เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกตและพระบาง ซึ่งสมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) ไปตีเมืองเวียงจันทน์ได้ แล้วอัญเชิญพระพุทธรูปสำคัญ ๒ องค์ คือ พระแก้วมรกต และพระบาง ลงมากรุงธนบุรีด้วย ต่อมาได้อัญเชิญพระแก้วมรกต และพระบางขึ้นประดิษฐานในมณฑป ซึ่งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถและพระวิหารเก่า

วัดแจ้งได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งพระอาราม โดยพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร (พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เมื่อครั้งดำรงพระราชอิสริยยศเป็นพระโอรส) ต่อมา เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยขึ้นครองราชสมบัติ โปรดฯ ให้สร้างพระอุโบสถ พระวิหาร และพระปรางค์ พร้อมทั้งทรงปั้นหุ่นพระพุทธรูปด้วยฝีพระหัตถ์ของพระองค์เอง และโปรดให้หล่อขึ้นประดิษฐานเป็นพระประธานในพระอุโบสถ และพระราชทานนามใหม่ว่า วัดอรุณราชธาราม

สมัยรัชกาลที่ ๓ โปรดให้ปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด แล้วโปรดให้ก่อสร้างพระปรางค์จนแล้วเสร็จ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่มีความงดงาม ปัจจุบันเรียกกันว่า พระปรางค์วัดอรุณ

สมัยรัชกาลที่ ๔ โปรดให้สร้างและปฏิสังขรณ์สิ่งต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น บุษบกยอดพระปรางค์เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปฉลองพระองค์ พระนามว่า **พระพุทธนฤมิตร** และได้อัญเชิญพระบรมอัฐิของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มาบรรจุไว้ที่พระพุทธอาสน์ของพระประธานในพระอุโบสถ เมื่อปฏิสังขรณ์พระอุโบสถเรียบร้อยแล้ว พระราชทานนามว่า **วัดอรุณราชวราราม**

สิ่งสำคัญในพระอาราม

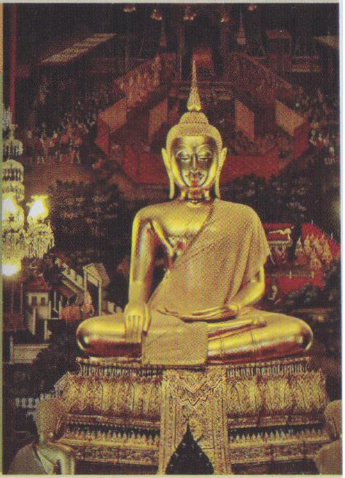

พระประธาน ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย เฉพาะพระพักตร์ เป็นฝีพระหัตถ์ในรัชกาลที่ ๒ ซึ่งทรงปั้นหุ่นด้วยพระองค์เองที่ฐานผ้าทิพย์ได้บรรจุพระอัฐิของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีเครื่องหมายตราครุฑจับนาค และระหว่างพระอัครสาวก มีพัดยศตั้งอยู่ ๑ เล่ม พระพุทธรูปองค์นี้ พระนามว่า พระพุทธธรรมิศราชโลกธาตุดิลก

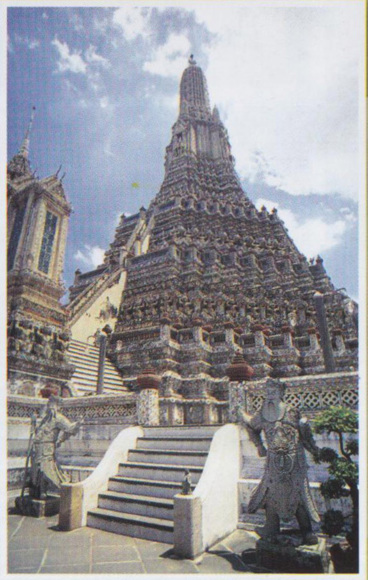

พระปรางค์ใหญ่ ตั้งอยู่หน้าวัดทางทิศใต้ เป็นของโบราณ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โปรดฯ ให้ก่อเสริมพระปรางค์องค์เดิมที่มีขนาดสูง ๘ วา เป็น ๓๓ วาเศษ เพื่อให้เป็นพระมหาธาตุประจำกรุงรัตนโกสินทร์ แล้วเสร็จในสมัยรัชกาลที่ ๓ ลักษณะก่ออิฐถือปูน ประดับด้วยชิ้นกระเบื้องเคลือบสีต่าง ๆ และจานชามของโบราณที่มีลวดลายสวยงาม เช่น ชามเบญจรงค์ เป็นต้น ยอดพระปรางค์มีพระมงกุฎประดิษฐานเหนือยอดนภศูล

วัดราชโอรสาราม

วัดราชโอรสาราม เป็นวัดโบราณ สร้างสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อ วัดจอมทอง

พุทธศักราช ๒๓๖๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะดำรงพระอิสริยยศเป็นพระเจ้าลูกยาเธอในรัชกาลที่ ๒ เป็นแม่ทัพคุมพลไปขัดตาทัพพม่าทางด่านพระเจดีย์ ๓ องค์ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อเคลื่อนทัพผ่านวัดจอมทองได้เสด็จประทับแรมที่หน้าวัด ทรงทำพิธีเบิกโขลนทวารตามลักษณะตำราพิชัยสงคราม และทรงอธิษฐานจิตให้ไปราชการสงครามประสบผลสำเร็จ หลังจากเสร็จการทัพ ทรงได้ปฏิสังขรณ์วัดจอมทองใหม่ทั้งวัด แล้วถวายเป็นพระอารามหลวง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระราชทานนามว่า วัดราชโอรส

ด้วยเหตุที่การสถาปนาวัดนี้เป็นการส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชดำริแบบการก่อสร้างตามพระราชหฤทัย ซึ่งขณะนั้นการติดต่อค้าขายกับจีนเฟื่องฟูมาก การก่อสร้างวัตถุสถานและศิลปะการตกแต่งภายในวัดจึงนิยมเป็นแบบจีน

วัดราชโอรสตกแต่งด้วยศิลปะจีนเป็นส่วนมาก นับเป็นวัดที่สร้างต่างจากแบบวัดทั่วไป ศิลปกรรมที่มีอยู่ในวัดนี้มีการประดับตกแต่งเป็นแบบจีนผสมไทย เช่น พระอุโบสถ พระวิหาร หลังคาพระอุโบสถเป็นกระเบื้องเคลือบแบบไทย กุฏิพระสงฆ์เป็นอาคารตึกแทนเรือนไม้แบบของเดิม บานประตูหน้าต่างพระวิหาร พระพุทธไสยาสน์ประดับด้วยเซี่ยวกางแทนลายเทพนม หรือลายไทยแบบของเดิม หน้าบันพระอุโบสถและพระวิหารประดับกระเบื้องเคลือบสี เป็นการประยุกต์ศิลปกรรมได้อย่างประณีต งดงาม

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน สถาปัตยกรรมเลียนแบบจีน ตามพระราชนิยมในรัชกาลที่ ๓ หลังคาลด ๒ ชั้น มุงกระเบื้องเคลือบสี หน้าบันประดับกระเบื้องเคลือบสีสวยงาม ตอนบนประดิษฐ์เป็นเครื่องบูชา มีดอกไม้ มังกร หงส์ ตอนล่างเป็นภาพทิวทัศน์ มีบ้านเรือน สัตว์เลี้ยง ภูเขา ต้นไม้ ตามขอบหลังคาประดับกระเบื้องสี ซุ้มประตูหน้าต่างประดับปูนปั้นประดิษฐ์เป็นลายดอกเบญจมาศ บานประตูด้านนอกประดับมุกลายมังกรดั้นเมฆ ฝีมือละเอียดประณีต ด้านในเขียนรูปทวารบาลแบบจีน บานหน้าต่าง ด้านในเขียนลายดอกไม้เฟื่องสีทอง ผนังด้านในเขียนลายเครื่องบูชาแบบจีน บางช่วงมีความหมายในการให้พร ฮก ลก ซิ่ว ตามคติของจีน เพดานเขียนดอกเบญจมาศทอง บนพื้นแดง

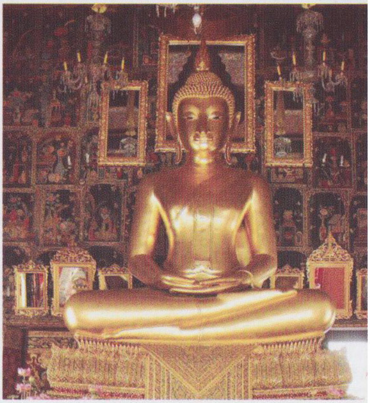

พระประธาน ในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิประดิษฐานภายใต้ฉัตรแก้วเหนือฐานชุกชี ๕ ชั้น ชั้นล่างเป็นฐานเชียงรูปสี่เหลี่ยม ชั้นบนมนขอบยกลายกลีบบัว ลงรักปิดทอง ประดับกระจก ตราผ้าทิพย์ ด้านหน้ามีเครื่องหมายรูปปราสาทที่ผ้าทิพย์ฐานพระพุทธรูป พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้อัญเชิญพระสรีรังคารของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมาประดิษฐานไว้พร้อมกับถวายพระปรมาภิไธยประจำรัชกาล และศิลาจารึกดวงพระชันษา พระราชทานพระนามว่า พระพุทธอนันตคุณอดุลยญาณบพิตร

วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

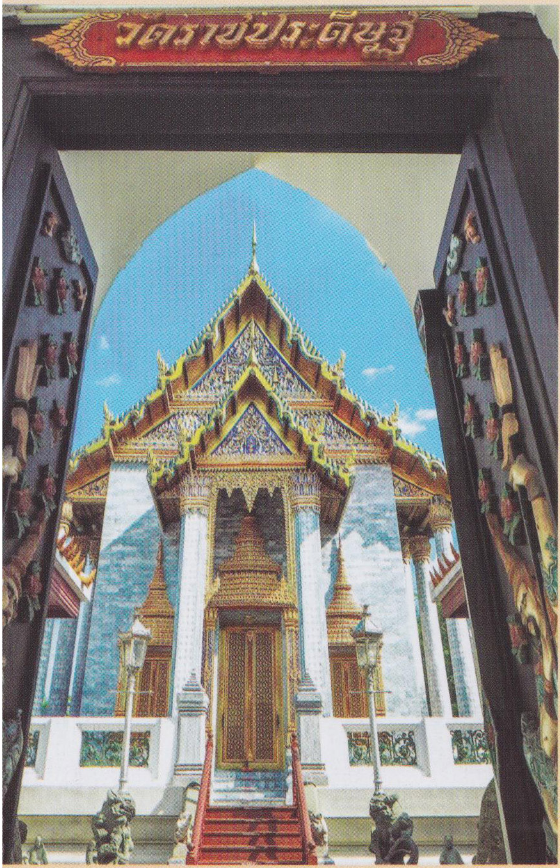

วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โปรดให้สร้างขึ้นตามธรรมเนียมประเพณีโบราณที่ว่า ในราชธานีจะต้องมีวัดสำคัญประจำ ๓ วัด คือ วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดราชประดิษฐาน จึงทรงสร้างขึ้นใหม่เพื่อให้ครบตามโบราณราชประเพณี และเพื่อพระอุทิศถวายแก่พระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุตเพื่อที่พระองค์เอง และเจ้านาย ข้าราชการ ที่จะไปทำบุญตามคติได้สะดวก โดยไม่ต้องเดินทางไปถึงวัดบวรนิเวศ จึงสมควรที่จะให้สร้างวัดฝ่ายธรรมยุตขึ้นใกล้พระบรมมหาราชวัง

สมัยรัชกาลที่ ๕ โปรดให้ปฏิสังขรณ์สิ่งที่ชำรุดทั้งพระอาราม และโปรดให้แบ่งพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวลงในกล่องศิลา อัญเชิญไปบรรจุในพระพุทธอาสน์พระประธานในพระวิหารหลวง ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ หรือพระวิหารหลวง ตั้งอยู่บนฐานสูงมีลักษณะสถาปัตยกรรมไทย หน้าบันด้านหน้าและด้านหลังเป็นตราพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๔ คือ รูปพระมหาพิไชยมงกุฎ อยู่เหนือพระแสงขรรค์คู่ มีพานแว่นฟ้ารองรับ วางบนหลังช้าง ๖ เชือก ประดับด้วยฉัตร ๕ ชั้น

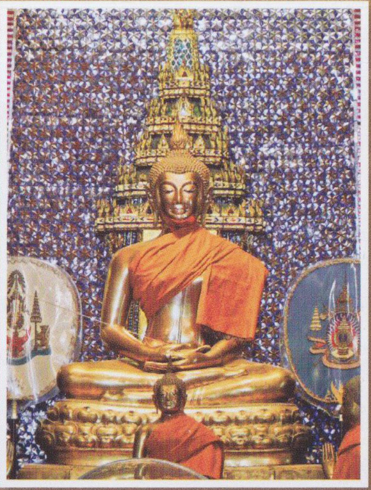

พระประธาน ในพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้จำลองจากพระพุทธสิหิงค์องค์ที่ประดิษฐาน ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร พระนามว่า **พระพุทธสิหังคปฏิมากร** ประดิษฐานอยู่บนฐานชุกชี ภายใต้บุษบก ที่ฐานพระพุทธสิหังคปฏิมากร ประดิษฐานพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านหน้าพระประธานประดิษฐานพระพุทธสิหิงค์จำลองอีกองค์หนึ่ง ซึ่งมีขนาดย่อมลงมา และทางด้านซ้ายประดิษฐานพระพุทธชินสีห์จำลอง ส่วนทางด้านขวาประดิษฐานพระพุทธชินราชจำลอง

พระพุทธนิรันตราย เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิเพชรหล่อด้วยสำริดกะไหล่ทอง เบื้องหลังมีซุ้มเรือนแก้วเป็นรูปพระมหามงกุฎ ฐานรอบองค์พระเป็นที่สำหรับรับน้ำสรงมีท่อเป็นรูปศรีษะโค ซึ่งหมายถึง พระโคตมโคตร (นามพระโคตรของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า)

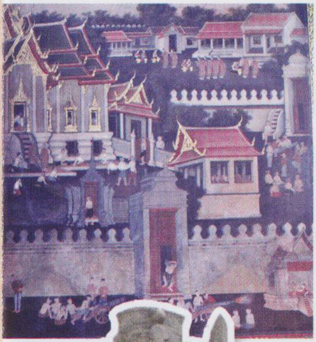

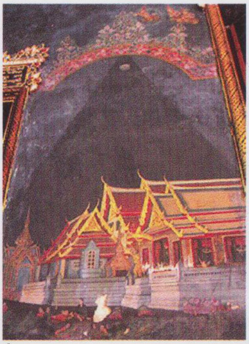

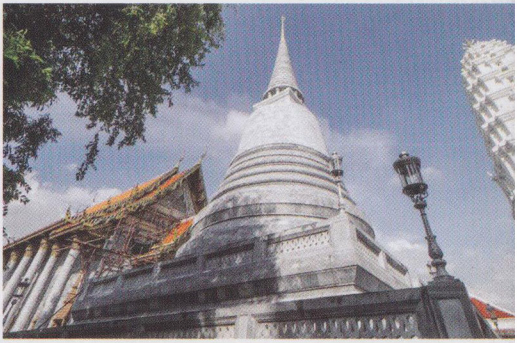

พระปรางค์ขอม อยู่บนฐานไพที ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ ถัดจากพระเจดีย์ออกไป เป็นปราสาทก่ออิฐถือปูน ทรงสี่เหลี่ยม มียอดปรางค์แบบขอม ภายในบรรจุพระสรีรังคารของสมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทวมหาเถร) สรีรังคารของพระศาสนโสภณ (อ่อน อหึสโก) และสรีรังคารของพระพรหมมุนี (แย้ม อุปวิกาโส)

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

วัดเบญจมบพิตร เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อว่า**วัดแหลม** หรือ**วัดไทรทอง** ภายหลังได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า **วัดเบญจบพิตร** ซึ่งหมายถึงวัดของเจ้านาย ๕ พระองค์ที่ทรงร่วมกันปฏิสังขรณ์วัดแห่งนี้

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดที่จะขยายพระนคร ได้ซื้อที่ดินเพื่อสร้างเป็นพระราชอุทยาน โดยใช้ทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ และพระราชทานนามว่า สวนดุสิต พร้อมทั้งโปรดให้สร้างพระราชวังแห่งใหม่ คือ พระราชวังดุสิต และได้ตัดถนนผ่านวัดร้างอีกวัดหนึ่ง ซึ่งตามประเพณีต้องมีการสร้างวัดขึ้นทดแทน แต่การสร้างวัดใหม่ขึ้นนั้นยากต่อการดูแลรักษา พระองค์จึงโปรดให้รวบรวมเงินมาบูรณะวัดเดิมจะดีกว่า ประกอบกับวัดเบญจบพิตรกำลังทรุดโทรม โปรดมีพระราชดำริที่จะสถาปนาเป็นวัดใหญ่ขึ้น และพระราชทานนามว่า วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม หมายถึง วัดของพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลที่ ๕

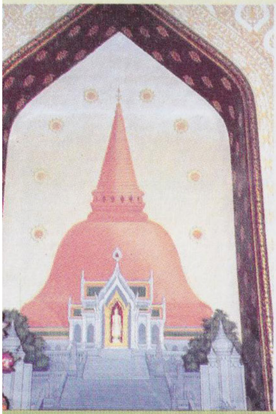

ปีพุทธศักราช ๒๔๔๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์พระอุโบสถ โปรดฯ ให้สร้างด้วยหินอ่อนที่สั่งมาจากประเทศอิตาลี การก่อสร้างดำเนินมาโดยลำดับ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จสวรรคต การก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ

สมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ดำเนินการต่อ โปรดให้ช่างกรมศิลปากรเขียนลายไทยที่ฝาผนัง และได้อัญเชิญพระสรีรังคารในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มาบรรจุไว้ใต้รัตนบัลลังก์พระพุทธชินราชในพระอุโบสถ

สิ่งสำคัญในพระอาราม

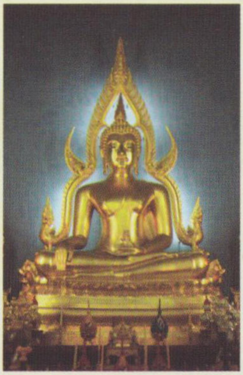

พระอุโบสถ ประดับตกแต่งด้วยหินอ่อนทั้งหลัง เป็นอาคารทรงจตุรมุข หลังคาซ้อนกัน ๕ ชั้น มีระเบียงคดล้อมรอบ ฝาผนังภายในเขียนภาพลายไทยเทพนมทรงข้าวบิณฑ์สีเหลืองตลอดถึงเพดาน ซุ้มมุขด้านตะวันตกประดิษฐานพระพุทธรูปยืนองค์ใหญ่ปิดทอง เป็นพระพุทธรูปที่หล่อจากเศษทองที่เหลือจากการหล่อพระพุทธชินราชจำลอง เรียกกันทั่วไปว่า "หลวงพ่อธรรมจักร"

พระประธาน ในพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้หล่อเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๔๔ เป็นพระนั่งสมาธิราบ ปางมารวิชัย สมัยสุโขทัย จำลองจากองค์จริงที่จังหวัดพิษณุโลก คือ พระพุทธชินราช

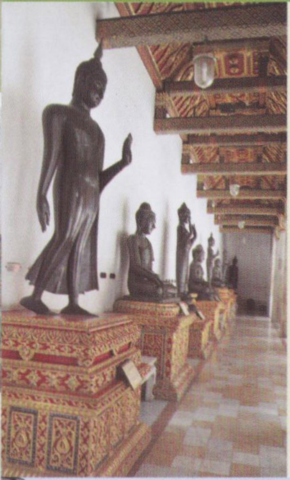

พระระเบียงคด ลักษณะเป็นมุขกระสันต่อจากมุขพระอุโบสถด้านทิศใต้โอบไปทางตะวันตกมาจดมุขด้านหน้า พื้นระเบียงปูหินอ่อนตัดเป็นลายตลอด รอบพระระเบียงประดับกระจกเป็นลวดลายจำหลักตราประจำกระทรวงต่าง ๆ สมัยรัชกาลที่ ๕ รวม ๑๐ กระทรวง ใต้หน้าบันนอกจากที่ตรงประตูมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปรวม ๔ องค์ มีพระพุทธรูปปางและสมัยต่าง ๆ ประดิษฐานบนแท่นปั้นลาย ปัจจุบันมี ๕๒ องค์ สลับอิริยาบถนั่งและยืน จัดเป็นพิพิธภัณฑ์พระพุทธรูปโบราณแบบต่าง ๆ

พระที่นั่งทรงผนวช เดิมอยู่ในพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อทรงผนวชในปีพุทธศักราช ๒๔๑๖ ต่อมาโปรดให้รื้อมาสร้างถวายวัดเบญจมบพิตร ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระราชกรณียกิจและเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในรัชกาลที่ ๕

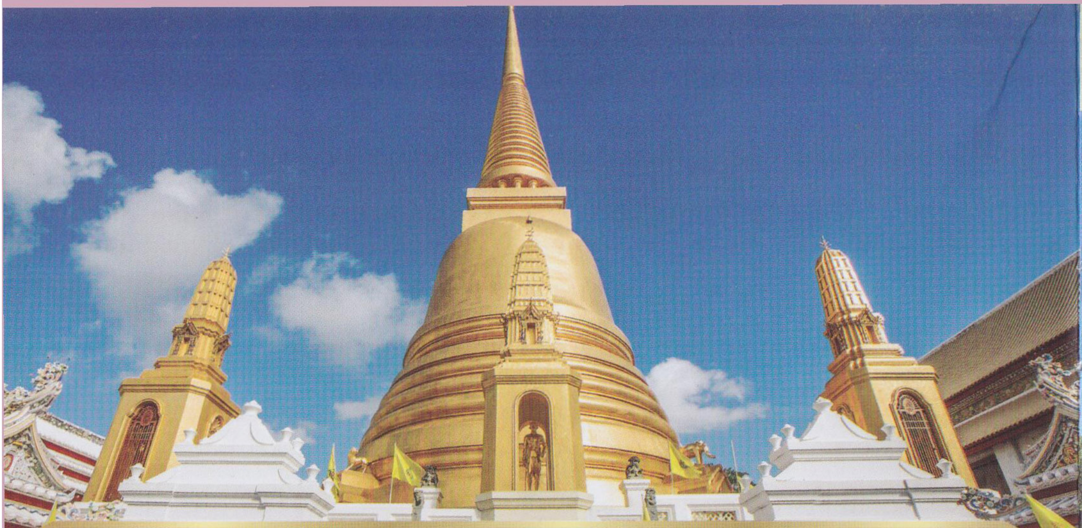

วัดบวรนิเวศวิหาร

วัดบวรนิเวศวิหาร สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ในระหว่างพุทธศักราช ๒๓๖๗-๒๓๗๕ โดยสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาศักดิพลเสพ สร้างใกล้กับวัดรังษีสุทธาวาสที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมขุนอิศรานุรักษ์ทรงสร้าง เรียกนามขณะนั้นว่า วัดใหม่

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงอาราธนาสมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ามงกุฎ ซึ่งผนวชจำพรรษาอยู่ ณ วัดราชาธิวาส มาครองวัดนี้ในปีพุทธศักราช ๒๓๗๙ แล้วจึงได้พระราชทานนามวัดว่า วัดบวรนิเวศวิหาร หรือเรียกสั้น ๆ ว่า วัดบน ขณะที่ทรงผนวชอยู่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงปรับปรุงวางหลักเกณฑ์ความประพฤติปฏิบัติของพระสงฆ์ประพฤติปฏิบัติตามอย่างพระองค์มากขึ้น ซึ่งเรียกคณะสงฆ์นี้ว่า คณะธรรมยุต

สมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า วัดรังษีสุทธาวาสอยู่ติดกับวัดบวรนิเวศ มีสภาพทรุดโทรมมาก จึงโปรดฯ ให้ยุบรวมเข้าเป็นวัดเดียวกับวัดบวรนิเวศวิหาร เรียกว่า คณะรังษี และหลังจากถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้อัญเชิญพระบรมราชสรีรังคารมาบรรจุไว้ ณ ใต้บัลลังก์พระพุทธชินสีห์ ในพระอุโบสถ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๘

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ลักษณะทรงตรีมุข หลังคามุงกระเบื้องเคลือบลูกฟูกแบบจีน หน้าบันประดับลวดลายด้วยกระเบื้องเคลือบ ตรงกลางเป็นตราพระมหามงกุฎและพระแสงขรรค์ประดิษฐานเหนือพานแว่นฟ้า ผนังภายในมีภาพจิตรกรรมฝีมือขรัวอินโข่ง จิตรกรผู้มีชื่อเสียงท่านหนึ่งของกรุงรัตนโกสินทร์ ภายในประดิษฐานพระสุวรรณเขต พระพุทธชินสีห์ และพระอัฏฐารส

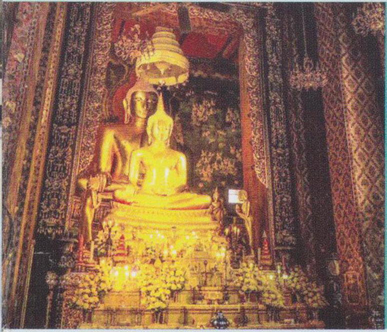

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ทรงผนวชที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปีพุทธศักราช ๒๔๙๙ แล้วเสด็จมาประทับที่วัดนี้

ครั้นเสด็จสวรรคต ได้อัญเชิญพระบรมราชสรีรางคารของพระองค์ มาบรรจุในถ้ำศิลาใต้ฐานบัลลังก์พระพุทธชินสีห์ ในวันอาทิตย์ที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

พระประธาน ในพระอุโบสถ พระนามว่า พระสุวรรณเขต หรือเรียกว่า หลวงพ่อโต หรือหลวงพ่อเพชร ประดิษฐานอยู่ด้านในสุด สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาศักดิพลเสพ อัญเชิญมาจากวัดสระตะพาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นพระพุทธรูปโลหะลงรักปิดทอง ปางมารวิชัย

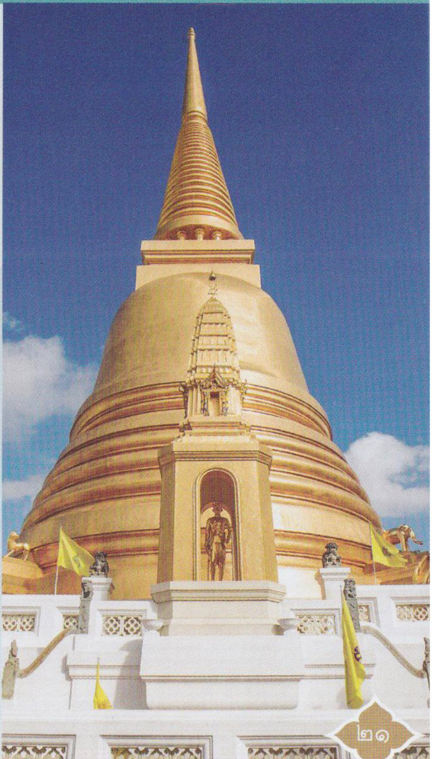

พระเจดีย์ สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาศักดิพลเสพ ทรงสร้างในปีพุทธศักราช ๒๓๗๔ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปยืน ซุ้มด้านหน้าประดิษฐานพระบรมรูปหล่อของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านเหนือมีเก๋งประดิษฐานพระไพรีพินาศ คูหาภายในพระเจดีย์ประดิษฐานพระเจดีย์กะไหล่ทองบรรจุพระบรมธาตุ หน้าพระเจดีย์ทองนี้มีพระเจดีย์ศิลาบรรจุพระพุทธวจนะ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างขึ้น ๑ องค์ ที่เรียกว่า พระไพรีพินาศเจดีย์

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้สถาปนาวัดราชบพิธขึ้นเป็นพระอารามประจำรัชกาลตามโบราณราชประเพณี ซึ่งปฏิบัติสืบเนื่องกันมาและนับเป็นพระอารามสุดท้ายที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้างตามประเพณี โปรดให้พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าประดิษฐ์วรการ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพศาตรศุภกิจ และเจ้าพระยาธรรมาธิกรณาธิบดี (ม.ร.ว.ปุ้ม มาลากุล) ควบคุมการก่อสร้างมาเป็นลำดับ มีลักษณะผสมระหว่างสถาปัตยกรรมไทยกับสถาปัตยกรรมตะวันตก คือ ลักษณะภายนอกเป็นสถาปัตยกรรมไทย ส่วนภายในออกแบบตกแต่งอย่างตะวันตก และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม หมายถึง วัดที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้าง

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เป็นวัดที่มีความสำคัญ และถือเป็นวัดประจำรัชกาลองค์พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีถึง ๒ พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชศรัทธาบูรณปฏิสังขรณ์เสมือนหนึ่งเป็นวัดประจำรัชกาลของพระองค์ด้วย

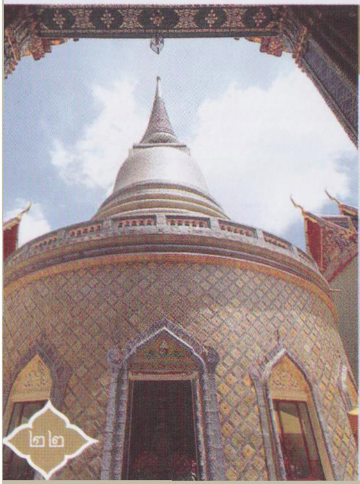

สิ่งสำคัญในพระอาราม

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม แบ่งบริเวณภายในออกเป็น ๒ เขต คือ เขตพุทธาวาส และสังฆาวาส มีกำแพงกั้นเป็นสัดส่วนจากกัน มีซุ้มประตูที่กำแพง ๔ ซุ้ม ทั้ง ๒ เขต

เขตพุทธาวาส อยู่ทางเหนือของวัด ในเขตนี้มีฐานไพทีปูด้วยหินอ่อนเป็นที่ประดิษฐานพระอุโบสถ พระวิหาร พระเจดีย์ พระวิหารทิศ พระวิหารคด และศาลาราย ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้วประดับกระเบื้องเคลือบลายเบญจรงค์สูงประมาณ ๑ เมตร

พระอุโบสถ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน มีมุขเด็จด้านหน้า เมื่อมองจากภายนอกจะมีลักษณะสถาปัตยกรรมไทย แต่การประดับตกแต่งภายในแบบยุโรปผสมแบบไทย เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธอังคีรส และพระนิรันตราย

พระประธาน ในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูปกะไหล่ทอง ปางสมาธิเพชร มีเรือนแก้วเป็นพุ่มมหาโพธิ์ ยอดเรือนแก้วมีรูปพระมหามงกุฎ ที่ฐานของพระพุทธรูปมีอักษรขอมจารึกพระพุทธคุณบนกลีบบัวด้านหน้า ๙ ด้านหลัง ๙ คือ ตั้งแต่ อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ ถึง ภควา ฐานล่างมีที่สำหรับรองน้ำสรงพระ มีท่อเป็นรูปศีรษะโค อันหมายถึงพระนามพระพุทธเจ้า พระนามว่า **พระพุทธอังคีรส**

ใต้ฐานพุทธบัลลังก์เป็นที่บุรรจุพระบรมราชสรีรางคารของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

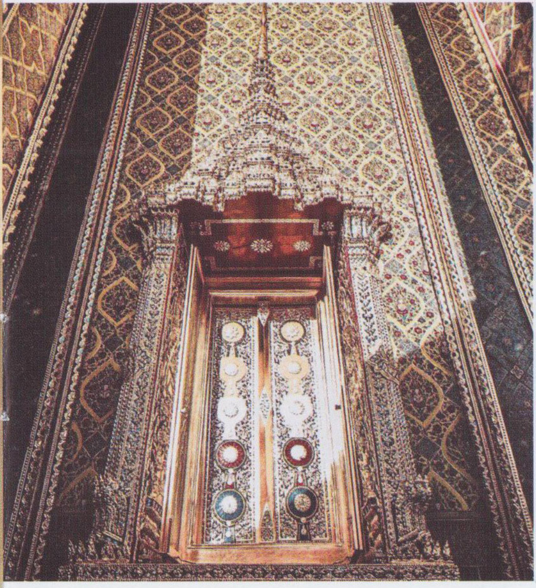

พระวิหาร อยู่ด้านในพระเจดีย์ใหญ่ รูปทรงเป็นแบบเดียวกันกับพระอุโบสถทั้งภายนอกและภายใน ต่างกันที่บานประตูและหน้าต่างเป็นไม้แกะสลักรายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พระประธานในพระวิหารเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ของเก่าที่ซ่อมใหม่ พระนามว่าพระทีปวโรทัย

วัดสุทัศนเทพวราราม

วัดสุทัศนเทพวราราม พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดให้สถาปนาเมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๕๐ เดิมพระราชทานนามว่า วัดมหาสุทธาวาส โปรดให้สร้างพระวิหารจนถึงประดิษฐานพระศรีศากยมุนี แล้วก็สิ้นรัชกาล ยังมิได้ถวายเป็นสังฆาราม เรียกกันสามัญขณะนั้นว่า **วัดพระโต** บ้าง **วัดพระใหญ่** หรือ**วัดเสาชิงช้า** บ้าง

จนกระทั่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโปรดเกล้าฯ ให้สร้างต่อ และทรงจำหลักบานประตูพระวิหารด้วยพระองค์เอง แต่ก็สิ้นรัชกาลเสียก่อนที่การก่อสร้างจะแล้วเสร็จ การก่อสร้างวัดมาเสร็จบริบูรณ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๓๙๐ และพระราชทานนามว่า วัดสุทัศนเทพวราราม ปรากฏในจดหมายเหตุว่า "วัดสุทัศนเทพธาราม" และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงผูกนามพระประธานในพระวิหาร พระอุโบสถ และศาลาการเปรียญ ให้คล้องกันว่า พระศรีศากยมุนี พระพุทธตรีโลกเชษฐ์ และ พระพุทธเสรฏฐมุนี

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ จัดว่าเป็นพระอุโบสถที่ยาวที่สุดในประเทศไทย พระประธานภายในพระอุโบสถ คือ พระพุทธตรีโลกเชษฐ์ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ทั้งพระอุโบสถและพระประธานนี้สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ผนังด้านในของพระอุโบสถมีภาพจิตกรรมฝาผนังฝีมือช่างสมัยรัชกาลที่ ๓ ซุ้มประตูและหน้าต่างเป็นซุ้มยอดเจดีย์ มีลักษณะแปลกตาและงดงามมาก

พระวิหารหลวง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาลด ๒ ชั้น มุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ อยู่บนฐานทักษิณ ๒ ชั้น มีกำแพงแก้ว กรุกระเบื้อง ปรุล้อมรอบ สร้างในรัชกาลที่ ๑ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๕๐ สำเร็จในสมัยรัชกาลที่ ๓ รูปแบบพระวิหารจำลองแบบ พระวิหารพระมงคลบพิตร (หลังเดิม) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระประธาน พระนามว่า พระศรีศากยมุนี ซึ่งอัญเชิญมาจาก กรุงสุโขทัย เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะ ปางมารวิชัย

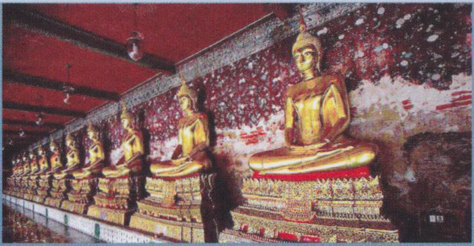

พระระเบียง สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๓ ล้อมรอบพระวิหารศรีศากยมุนี ภายในประดิษฐาน พระพุทธรูปปูนปั้นปิดทองรวม ๑๕๖ องค์ กึ่งกลาง พระระเบียงแต่ละด้านมีประตูเข้าออก ๑ บาน ประตูด้านนอกเขียนลายรดน้ำ ด้านในเขียนภาพ ทวารบาล ผนังด้านในเขียนสีเป็นลายดอกไม้ร่วง สลับกับนกบิน

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ประดิษฐานอยู่ด้านหน้าพระวิหารหลวง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บรรจุพระบรมราช สรีรางคารพระบรมเชษฐาธิราชเจ้าไว้ ณ ผ้าทิพย์ ด้านหน้าพุทธบัลลังก์พระศรีศากยมุนี และ โปรดเกล้าให้มีพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล คล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทร มหาอานันทมหิดล ในวันที่ ๙ มิถุนายน ของทุกปี

วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก

วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก สร้างเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔ โดยนางสาวจวงจันทร์ สิงหเสนี ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินในการสร้างวัด พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) พระราชทานนามว่า วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) เป็นองค์อุปถัมภ์ฝ่ายสงฆ์และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์อุปถัมภ์ฝ่ายฆราวาส

วัดนี้สร้างขึ้นสืบเนื่องจากการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียตามโครงการบึงพระราม ๙ ได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑ ให้มีการดำเนินการปรับปรุงสภาพพื้นที่และชุมชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกับโครงการบึงพระราม ๙ และให้มีการจัดตั้งวัดขึ้นในที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกัน

คณะอนุกรรมการฝ่ายออกแบบ ได้ออกแบบอาคารศาสนสถานและประมาณราคาการก่อสร้าง นำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้ปรับแบบพระอุโบสถและอาคารอื่น ๆ ให้มีขนาดเล็กลงจากเดิม ทรงเน้นว่า ไม่จำเป็นต้องเป็นวัดใหญ่โต สามารถเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนเป็นสำคัญ ยึดหลักความประหยัด พอเพียง เรียบง่าย และเกิดประโยชน์ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ และเป็นต้นแบบแห่งความพอเพียงอย่างแท้จริง

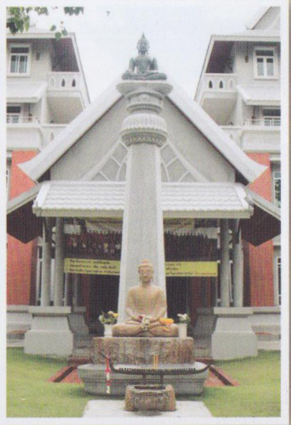

ต่อมาได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ยกฐานะวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เป็นพระอารามหลวงเป็นกรณีพิเศษ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะแบบสถาปัตยกรรมสมัยโบราณผสมสมัยใหม่ หลังคามุงกระเบื้อง ทำด้วยแผ่นเหล็กสีขาว เครื่องบนหลังคาเป็นปูนปั้นลายดอกพุดตาน ประดับช่อฟ้า ใบระกาเป็นลวดลายปูนปั้น ประดับกระจก หน้าบันลายปูนปั้นปิดทองที่ตราพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๙ ผนังและเสาก่ออิฐฉาบปูนเรียบ กรอบบานประตูหน้าต่างเป็นอะลูมิเนียม ลูกฟักเป็นกระจก เพดานไม้ พื้นปูหินแกรนิต

พระประธาน ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยทองเหลืองผสมทอง ปางมารวิชัย ลักษณะแบบรัตนโกสินทร์ ในพระเกศพระประธานบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งได้มาจากพระสถูปโบราณ ณ เมืองกุสินารา พระราชทานนามว่า พระพุทธกาญจนธรรมสถิต มีพระอัครสาวกซ้ายขวา

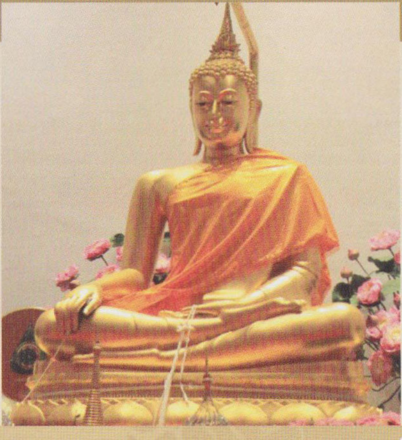

วัดวชิรธรรมสาธิต

วัดวชิรธรรมสาธิต หนังสือพระอารามหลวง เล่ม ๑ ของกรมการศาสนาระบุว่า เดิมชื่อ วัดทุ่งสาธิต สร้างโดยนายวันดี คฤหบดี เชื้อชาติลาว อยู่กลางทุ่ง ระหว่างคลองเคล็ดกับคลองบ้านหลาย ชาวบ้านเรียกว่า วัดทุ่ง หรือวัดกลางทุ่ง เป็นศูนย์กลางของชุมชนและ เจริญรุ่งเรืองอยู่ราว ๕๐ ปี ก็เสื่อมลงเพราะขาดการอุปถัมภ์ และกลายเป็นวัดร้าง วัดทุ่งเป็นวัดร้างอยู่นานถึง ๖๐ ปีเศษ ได้รับการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระสงฆ์ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๖

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ยกวัดวชิรธรรมสาธิต อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร เพื่อเฉลิมพระเกียรติในพระราชพิธีสถาปนา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะทรงไทย สถาปัตยกรรมล้านนา หลังคาลด ๓ ชั้น ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ พื้นปูด้วยไม้สัก มุขหน้าและมุขหลัง พื้นปูด้วยหินอ่อน ประตูหน้าต่างทำด้วยไม้สักแกะสลัก ฝาผนังมีรูปมหาเวสสันดรชาดก และภาพพระพุทธเจ้าแสดงพระยมกปาฏิหาริย์ ภายในมีแท่นพระปรางค์ ๓ องค์ พระประธาน ในพระอุโบสถเป็นพระพุทธรูปปางมาวิชัย สมัยสุโขทัย

พระวิหาร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ลักษณะทรงไทย สถาปัตยกรรมล้านนา หลังคามุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ หน้าบันประดับลายปูนปั้น พื้นปูด้วยไม้สัก ประตูหน้าต่างทำด้วยไม้สักแกะสลัก ผนังภายในประดับด้วยลายดอกปูน ภายในประดิษฐาน พระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะสมัยสุโขทัย พระนามว่า พระพุทธมหามุนีศรีหริภุญชัย

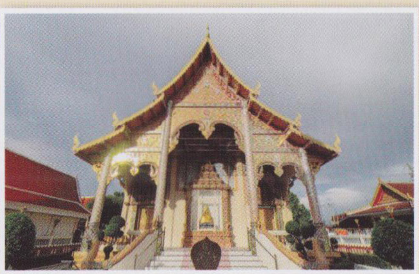

พระมหาเจดีย์จุหามณีศรีล้านนา จำลองแบบมาจากพระเจดีย์วัดพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน กว้าง ๒๕ ศอก สูง ๔๙ ศอก ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ๒๕ องค์ พระธาตุอรหันตสาวก ๒๘๙ องค์ พระพุทธรูปทองคำ ๒ องค์ ผู้มีจิตรศรัทธาได้นำแหวนเพชร สร้อยทองคำ และสิ่งของเก่าแก่ต่างๆ บรรจุไว้เพื่อสักการบูชาพระเจดีย์และบรมธาตุ

“ไหว้พระ ๑๐ วัด”

สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล

ภายใต้โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว
เส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา

ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล
www.facebook.com/whaipra10wat

บรรณานุกรม

กรมการศาสนา. **พระอารามหลวง เล่ม ๑.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.

______. **ช่วงหนึ่งของชีวิตที่งดงาม...บนเส้นทางบุญทั่วไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๗.

______. **ไหว้พระ ๙ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๙ รัชกาล.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๘.

______. **ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล.** กรุงเทพฯ, ๒๕๕๙.

______. **ไหว้พระเสริมสิริมงคล เยี่ยมยลพิพิธภัณฑ์ ใต้ร่มพระบารมี ๒๓๕ ปี กรุงรัตนโกสินทร์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๖๐.

หน่วยงานบูรณาการความร่วมมือ

ภายใต้โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว
เส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา

๑. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๒. วัดอรุณราชวราราม ๓. วัดราชโอรสาราม
๔. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม ๕. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๖. วัดบวรนิเวศวิหาร ๗. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ๘. วัดสุทัศนเทพวราราม
๙. วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก ๑๐. วัดวชิรธรรมสาธิต

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
เลขที่ ๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร แขวงห้วยขวาง
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๙-๓๗๒๘ โทรสาร ๐-๒๒๐๒-๙๖๓๔
www.facebook.com/drathai.gov

หนังสือไหว้พระ ๑๐ วัด